

נחל התנינים

הוא ניצלה את ההתאבדות כדי לשים קץ לחקירה — וכך מנעה את גילוי האמת על ידם הסופי של המיליונים שנעלמו אישם בי ררך בין "שיכון-עובדים" ובין הר ערבים המרומים, שמכרו לה את קרקעותיהם.

קיים חשש סביר מאד שהמיליונים הגנריים האלה הועברו עליידי עופר לקופת המיפלאגה. הפסקת החקירה מצילה את מי מיפלאגה, אך הדבר משאיר בעינו את החשד שעופר לקח כסף זה לעצמו — אותו חשד שנגדו התקומם עופר יותר מכל. **ובעיקר — היא מנצלת את הר התאבדות כדי לפתוח בציד-ממכר שפות נגד העיתונות, להטיל עליה מורא ופחד, ולנסות לסתום את פיה כהוקים החדשים.**

אין צורך להעסיק חוקר כדי לדעת מי מעוניין בציד-ממכשות זה, הי מתנהל בהשראת צמרת המערך והממשלה. חברי הממשלה מעוניינים בה, כדי לי הסיח את הדעת מן התפקיד העגום שהם מילאו בימיו האחרונים של אברהם עופר. זהו התרגיל של "מיפסן את הגנב". זהו היעד לטווח הקצר. אבל יש יעד מסוכן הרבה יותר, לטווח ארוך.

עם התפוררות השיטה של פינחס ספיר המנוח, נחשפות והולכות פרושות של שחיתות והסתאבות לכל אורכה של המערכת. המישטרה והש"ב שוב אינם עומדים לרשות מלאכת הטישטוש וההפחדה. שוב אין ריכוז של כוח כלכלי-פוליטי, המאפשר הימרונים של העלמה. שיטות השיחוד והסחיסה, שסתמו פעם את פיהם של רוב העיתונים, שוב אינם יעילים כפי שהיו. מצב זה מאיים על המיפלאגה, ששיטות המימון הפליליות שלה, בעבר (אם אכן זה עבר), עלולות להתגלות במערומיהן. **יותר מזה: מצב זה מאיים על שיכבה שדמה של פרוטקציונריות, הנזוונים משיטות השחיתות. הוא ההון השחור, שורדי המדינה וחומי סיה, שגדלו בחממה של השיטה. לכל אלה השליך אברהם עופר, עליידי מותו העצוב, עוגן-הצלה.**

עתה מתהפכת הקערה על פיה. או כך, לפחות, נדמה לצייד-הממשלות. סופו של אברהם עופר זיעזע את הר ציבור. הוא מגיב כפי שציבור אנשי צריך להגיב. הוא חי את הימים האחרונים, הי נוראים, של אברהם עופר. הוא מרחם על אדם, שלא ראה לפניו מוצא אחר מאשר הבתיחה אל המוות. **את הרגשות האלה, הטיובעיים והאנושיים כליכך, מבקשים עתה צייד-הממשלות לנצל כדי להגן על כל מי שעלול להיחקר מתר על פרשות שחיתות, על ניצוד לרעה של שררה, על שוד כספי הציבור והעלמת מסים, על החי זקת הון שחור וחשבוניות בשווייץ. העיתונאים והשוטרים, הלוחמים בשחיתות, הם המנוולים. הם אספסוף של ליניץ, הם אנשי זדון ורשע. להם צריכים לסתום את הפה. אותם צריכים להעמיד אל עמוד הקלון. ואז יהיה, סוף-סוף, שקט במדינה הזאת. אפשר יהיה להמשיך כמו בימים הכנים של ספיר, עד שהמדינה תירקב מכפנים.**

התרגיל הזה לא יצליח, כמובן. הי ציבור הישראלי, מפוכח מדי, יודע כבר יותר מדי. הוא לא יניח לסלף את ריגשותיו הכנים למען החייאת שיטה שרסה את המדינה. **אברהם עופר היה בעצמו קורבן של שיטה זו, שגירדה ושהרגה אותו.**

אם יש לקח המודקדק מעל לפרשה טראגית זו, הרי הוא זה: שיש לשים קץ לשיטה הזאת ולשרש אותה לצמיתות, כדי למנוע קורבנות כאלה מתר. **וכך דימעותיהם של כל התנינים לא יועילו. איש לא יאמין שזהו גשם-יבירה.**

זעתה שופך שימעון פרס את הי דמעות המלוחות ביותר על קיבי רי של אברהם עופר.

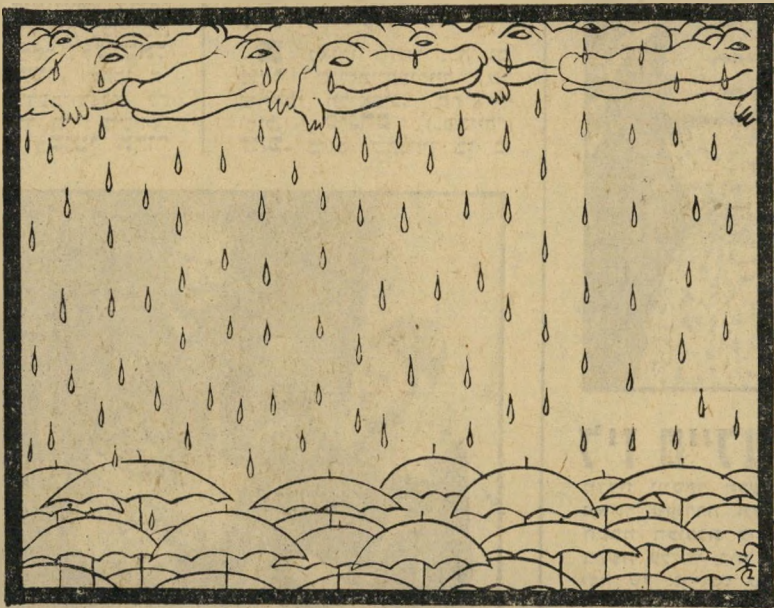
יאמר-נא הדבר בכיורו, כדי למנוע כל איהבנה: המהלכים הפורמליים של השליטנות עד למותו של עופר תאמו את הכללים התקינים במדינת-חוק. המישטרה ושירותי-הביטחון לא הופעלו כדי להשתיק את העיתונות החופשית ור דויד בן-גוריון. **הזרועות המלכותיות לא הופעלו כדי להעלים ולהסתיר את העובדות, כמו בימי פינחס ספיר.**

העיתונות החופשית (ובראשה העולם הזה) מילאה את חובתה, בפרסומה את המידע שהגיע לידה. לא הסתנו האשמות

שום ספק לא היה מוסוג להתאים את מיפרשו לכוון חדש של הרוח כוריות רבה יותר.

הם מיהרו אל ביתו של עופר, כדי לי נחם את המישטרה. הם שפכו דמעות — דמעות אמיתות — בהלווייתו. הם גילו כי האמינו כל העת, בביטחון מוחלט, בי הפותו הגמורה של עופר. **וכל אחד עשה מה-רמהר את החשבון כיצד יוכל הוא להרוויח קצת מן המאורע הטראגי — כמה דקות בטלוויזיה, כותרת יפה בעיתון, חיווק מעמדו במיפלאגה. וכל הזמן טיפספו הדמעות. טיפי טפו. טיפי-טף.**

קשה לדעת למי מגיע כתר אליפות-הדמעות בנחל התנינים. האם לשלמה הליל, שהתפאר השבוע

הקאריקטורה של זאב ב"הארץ"

כוללניות ומעורפלות. דיברנו על פרשות מוחשיות וממוסמכות. השפנו את עצמנו למלוא חומרתו של הוקול-שון-הרע. אילו סבר עופר שאנחנו ממציאים עלילות, יוכל היה לתבוע אותנו לדיו בכל רגע — והוא לא עשה זאת. העמדנו לרשותו את עמור דינו לפרסום תשובה מפורטת — והוא הבטיח לעשות כן. **יגאל לביב פעל מעבר לנדרש מעיתונאי הדבק במשימתו, כאשר מסר את החומר למישטרה כדי שתבדוק היבטים פוליטיים אפשריים.**

המישטרה חקרה את הדברים ברצינות, בקצב מהיר הרבה יותר מכפי שהיא נוהגת לחקור אחר רגיל, למרות שהיבט-העומד לפניו כאשר נישא-החקירה הוא שר בעדי-סינות.

הממשלה לא העניקה לעופר תעודתי טיהור, כשלא היה מוסמכת לעשות זאת. עד כאן פעלה הממשלה בסדר גמור — כממשלה. הטענה הגדה — לגבי שלב זה — אינה במישור הממלכתי, אלא במישור האנושי. חבריו של עופר לא יכלו ולא היו צריכים לחפות עליו מפני חקירה. אבל הם יכלו — והיו צריכים — להעניק לו יחס אישי בשעת מצוקתו. **תחת זאת התנכרו לו ונראה כי התנכרות זו היא ששברה את הי איש.**

בכך שהוא הדליף לעופר מידע סודי על מצב החקירה נגדו, ושהטיל על שוטרינו לסיים את החקירה בהקדם — ובכך הפ-עיל עליהם הוא חוק פוליטי בלתי-חוקי? (אילו היה בוח שמש של אמת, היו צריכים להדיח את הליל לצמיתות מי-מישרד-המישטרה. הקאריירה של כל שוטר תלויה איכשהו בשו, ואם השר נותן הוראה המתפרשת כמחווה של ידידות כלפי השוד או נבדק או נחקר — הוא מפעיל ביודעין השפעה בלתי-הוגנת על השוטר רים כדי להביא לידי מעילה בתפקידם). האם מגיע הכתר ליצחק רבין, שניצל את המעמד הטראגי ליד הארון כדי לקבוע פסק-דין בפרשת עופר — פסק-דין בלתי-מוסמך, בלתי-רציני ובלתי-אמין בעליל? **ייתכן שהכתר מגיע דווקא לרבי כו, שימעון פרס. זה התעלה, הפעם, לשיא חדש. הוא הצליח ליצור את הרושם שבכל אשם רבין, שא ידע לטפל במצב כראוי.**

עוד מהדהים באוזני הדברים שאמר לי אברהם עופר, 16 יום לפני התאבדותו. או טען כי הגורם העיקרי הרוצה באובדנו והמפיק שמועות נגדו, הוא שימעון פרס. פרס ודיין, אמר, הם תלמידיו של דויד בן-גוריון, שלא התוכח מעולם עם יריב פוליטי, אלא השמיק אותו, הכפיש את שמו והעליל עליו עלילות.

הוא הרחיק לכת וסיפר, כי נודע לו מפני אדם מוסמך (בלי ספק בכור שיטריית המנוח), שכבר למחרת רצח החיים ארלור זורוב ידעו בן-גוריון וחבריו שרוצחיו היו ערבים — ושהם בימו בודון ובדם קר עלילה שפלה נגד זאב ז'בוטינסקי, והאי שימו את הרביזיוניסטים ברצח. כוהי, לדיברי עופר, שיטת פרס.

הקאריקטורה המושלמת היא מי-שהידינו של אמן. בכמה קווים של עיפרון היא אומרת יותר מאלפי מילים. אתה מעיף בה מבט, ואומר זהו! כזאת היתה הקאריקטורה של זאב, שי פורסמה יומיים אחרי הלווייתו של אברהם עופר ז"ל.

היא הראתה ענן של תנינים, הממטירים מטר של דמעות על הציבור, המתחבא מי תחת למיטותיו.

התנין המצוי הוא חיה בלתי-סימפאטית מאד. הוא מכוער, הוא רצחני. הוא שוכב בלא תנועה, ולפתע הוא מונק במהירות הכזק וטורף את קורבנו. כאשר הוא זולל אותו, הוא מזיל דמעות, כגנני חיות רבים מוצבים שלטי-אזהרה מיוחדים לפני בריכת התנינים.

הפוליטיקאי המצוי אינו חיה יפה יותר, וגם לא סימפאטית יותר. הוא יכול להיות אכזרי מאד, כאשר דרוש הדבר לקידום הקאריירה שלו. הוא מזיל דמעות, כאשר הוא טורף את מתחריו — העשויים להיות ידידיו הטובים ביותר. **אך עיני שדימעותיו של התנין אינה אלא פרי רפקס גופני, הרי דימעותיו של הפוליטיקאי היא פרי הצביעות המתחסרת, אחד ממכירי עובדתו.**

אילו שמע אברהם עופר אף עשירית מן ההספדים הנרגשים שהושמעו אחריו מותו, הוא לא היה מתאבד. אילו שמע מפי עמיתיו שהם מאמינים בו ללא-סייג, שהם מוכנים להתייצב לימינו בטוב וברע, שהם מוכנים לשאת באחריות עבור שיטותיו ומעשיו — כי אז לא היה מצמיד את האקדה לפיו. **אך מובן שלא ענה על דעת איש מעמיתיו לעשות זאת — אז.**

כי אז זה לא היה פופולרי. אז אפשר היה להסתבר. אז אפשר היה להיזקק מי מחוה חברית פשוטה כלפי עופר. חבריו נמלטו מפניו, כמו מפני מצורע. ראשי המיפלאגה סיכסו עצה איך להיפטר ממנו. הוא לא שוחף בדיונים שהביאו לי-נפילת הממשלה. הוא לא מונה כיו"ר מטה-הבכירות של המיפלאגה. **יכול אדם לעמוד בדחציב, גם כאשר הוא חושש מפני הכאות, וחדש שמתרגשת עניו צרה גדולה. אך הוא יכול להיכר, כהרגישו כי חבריו נוטים אותו, שמיפלאגתו מסלקת אותו — שנוצר סכיכו שטיחי-הפקר ריק ונורא.**

אני סבור כי זה אשר הכריע את עופר. לא ההאשמות, לא הפירסומים, לא חקירת המישטרה, אף לא הסכנה שמא הוא יצטרך לעמוד למישפט.

אלא התגלית הפיתאומית שי חבריו הטובים ביותר הם פוליטיקאים מן הזן המצוי. תגלית מורדה, כשלעצמה — שהרי עופר עצמו היה פוליטיקאי בכל רמ"ח אבריו.

ככל זה השתנה ברגע שנתקבלה הידיעה על התאבדותו. במהירות הכזק — המהירות הי אופיינית כליכך לתנין המבחין בי טרף — שינוי הפוליטיקאים כיוון, תוך שניה הפך עופר — עופר המנוחה. עופר המוחרם — לעופר הקדוש, עופר האהוב.

הפוליטיקאי המצוי מצטיין בחוש גנדי בכל הנוגע לתנוות דעת-הקהל. הוא מבי חין בינינו בריגשותיו של הציבור, כשם שהתנין מבחין בינינו זרם המים בכיפה. ברגע שמת עופר, ידעו הפוליטיקאים כי הלך-הרוח של הציבור עומד להשתנות — והם מיהרו להתאים את עצמם למצב הרוח החדש.